

Høyring av framlegg til ny vass- og avløpsforskrift

Stranda kommune legg med dette framlegg til ny vass- og avløpsforskrift ut på høyring. Frist for innsending av uttale er sett til 04.10.2021.

Høyringssvar kan sendast til post@stranda.kommune.no, eller Øyna 13, 6200 Stranda.

1 Bakgrunn

Ramma for kommunale vass- og avløpsgebyr blir fastsett i kommunal forskrift. Frå 2012 er kommunen sitt høve til å krevje inn vass- og avløpsgebyr heimla i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forurensningsforskriften frå 2004 fastset ramma for gebyra og hovudreglane om utrekning og innkrevjing. Bakgrunnen for utarbeiding av ny forskrift er at kommunen ønsker ei forskrift som er betre tilpassa dagens forhold.

Vass- og avløpsgebyra i Stranda kommune bygger på sjølvkostprinsippet, det vil seie at kommunen sine kostnader med å tilverke tenestene skal dekkast inn gjennom dei gebyra som abonnentane betalar. Kommunen har ikkje høve til å tene pengar på tenestene.

Over- eller underskot i det einskilde år skal høvesvis verte avsett eller trekt frå bundne driftsfond. Avsett overskot frå det einskilde år vert attendeført til abonnentane i form av lågare årsgebyr i løpet av ein femårsperiode. Tilsvarande vil underskot til framføring verte dekt inn over årsgebyret i løpet av ein femårsperiode. Vass- og avløpsgebyra skal ikkje finansiere andre delar av kommuneforvaltninga.

2 Oppsummering

I ny forskrift foreslår kommunen at tilknytingsgebyret settast slik at bustadeigedom betaler ein fast sats per buening, medan næringseigedom betaler ein fast sats per brukseining. Ein fast sats opplevast enklare og meir rettferdig for abonnentane, enn ein sats som for eksempel er avhengig av bygningsstorleik. Arbeidsgruppa foreslår at tilknytingsgebyret i Stranda kommune settast til 15.000 kroner inkludert mva. for høvesvis vatn og avløp. Kostnadene til tilknytning for kommunen er hovudsakleg knytt til administrativ registreringa av ein ny abonnent.

Ny vass- og avløpsforskrift foreslår å vidareføre eit todelt årsgebyr for både vatn og avløp i ny forskrift, med ein fast og variabel del. For bustadar skal den faste delen betalast som eit gebyr per buening, medan nærings- og kombinasjonseigedom¹ skal betale gebyr etter fastsette kategoriar basert på vassforsyningskapasitet. Kommunen må ta omsyn til at infrastrukturkostnader knytt til vatn og avløp er relativt høgare for storforbrukende abonnentar enn for ein bustadeigedom, og deler dei derfor inn i kategoriar.

Den variable delen av gebyret fastsettast som hovudregel etter målt forbruk, men for abonnentar som ikkje har vassmålar må kommunen berekne forbruket. For dei utan vassmålar blir det foreslått at forbruket reknast ut frå eigedomens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i høve til eit høvetal mellom bruksareal og vassvolum. I forslag til ny forskrift er det foreslått eit høvetal på 1,2 m³ per m² bruksareal.

Simuleringa under viser ei samanlikning av vatn- og avløpsgebyra i 2021 mellom forslag til ny forskrift og den forskrift som gjeld i dag. Grøn bakgrunn i tabellen tydar at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, medan rød bakgrunn tydar at abonnenten vil betale meir. Denne fargekodinga er brukt gjennomgåande i notatet. I tabellen under er det tatt utgangspunkt i fire tenkte abonnentar.

Årsgebyr vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Einebustad	200	6.543	4.809
Einebustad	250	6.543	5.571
Tenesteytande næring	650	13.470	13.538
Hotell	4 500	72.551	78.282

Tabell 1 - Simulerte vassgebyr ved ny og gammal forskrift

Årsgebyr avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Einebustad	200	6.439	4.925
Einebustad	250	6.439	5.667
Tenesteytande næring	650	13.455	13.911
Hotell	4 500	68.919	79.128

Tabell 2 - Simulerte avløpsgebyr ved ny og gammal forskrift

¹ Ein kombinasjonseigedom er ein eigedom kor det både er næringsbygningar og bygningar for bustad.

3 Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp

Dette kapittelet skisserer hovudtrekka og spesielle forhold i framlegget til ny forskrift for vatn og avløp.

3.1 Tilknytingsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vass- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for røyrleggjarkostnaden. Kommunen har soleis ikkje direkte kostnadar knytt til tilknytninga. Kommunens kostnadar er hovudsakleg knytt til administrativ registreringa av ein ny abonnent.

I forslag til ny forskrift er tilknytingsgebyret ikkje knytt opp til bygningsstorleik, men som ein fast sats kravd ved hendingane beskrive i forskrifta § 2-1 bokstav a) til c). Ein fast sats vert anteke å opplevast som meir rettferdig for abonnentane enn ein sats som til dømes er avhengig av bygningsstorleik.

Tilknytingsgebyret er utforma slik at bustadeigedom skal betale per bueining, mens næringseigedom skal betale per brukseining.

Det leggjast ikkje opp til særskilt tilknytingsgebyr ved til-/påbygg av eksisterande eigendom.

Samla inntekter frå tilknytingsgebyr avheng av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere frå år til år. Dersom gebyrsatsen er høg vil mange tilknytningar føre til at tilknytingsgebyrinntektene utgjør ein betydeleg del av årets gebyrinntekter. Dette vil kunne påverke moglegheita til å halde årsgebyret stabilt, sidan årsgebyret må reduserast ved overskot på sjølvkostkalkylen. Eit lågt nivå på tilknytingsgebyret er i tråd med anbefalinga frå interesseorganisasjonen *Norsk Vann*.

I tilfelle der kommunen overtar private vass- og/eller avløpsanlegg kan kommunestyret i det enkelte tilfelle avgjere om det skal reknast gebyr for tilknytning, irekna eventuell rabatt.

Gebyrsatsen fastsetjast årleg av kommunestyret og kjem fram av gebyrregulativet. Arbeidsgruppa føreslår at tilknytingsgebyret i Stranda kommune settast til 15.000 kroner inkl. mva. for høvesvis vatn og avløp.

3.2 Todelt årsgebyr

Ny vass- og avløpsforskrift føreslår eit todelt årsgebyr med ein fast del og ein variabel del. Valet av ein todelt gebyrmodell er grunngjeve med at gebyra betre vil fange opp tenestene si kostnadssamansetting, og at det gjev høve til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Samla abonnementsgebyrinntekter skal fortrinnsvis dekke gebyrtenesta sine forventa kapitalkostnadar (kalkulatoriske renter og avskrivningar). Desse kostnadane kan sjåast på som faste og uavhengige av forbruk.

3.3 Abonnementsgebyr (Fastledd)

I framlegget til ny forskrift er det føreslått at bustadeigedom og fritidsbustad skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per bueining. Det grunngjevast med at bustadeigdommen og fritidsbustaden utnyttar infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal.

Nærings- og kombinasjonseigedom skal betale abonnementsgebyr etter fastsette kategoriar som speglar vassforsyningskapasiteten til den einskilde eigedom. Den enkelte eigedom skal betale eit gitt tal abonnementsgebyr etter tabell 3 basert på eigedomen sitt høgste vassforbruk i årene 2019-2021. Dette er eit godt og tilgjengeleg anslag på forsyningskapasiteten til den enkelte eigedom og difor også på kommunens infrastrukturkostnadar per storforbrukande næringseigedom. Praksisen er i bruk i fleire kommunar.

Utan ei slik vekting ville kvar næringsabonnent berre betalt eit abonnementsgebyr uavhengig av eigedomen sin relative del av kommunen sin produksjons-/handteringskapasitet. Dette ville resultert i ein uheldig skeivdeling av kapitalkostnadene mellom bustad- og næringseigedomar. Tal fastledd følgjer ein avtakande funksjon gitt vassforbruk.

Tabell 3 under viser ei oversikt over kategoriar, tal abonnementsgebyr (fastledd) og tal abonnentar i kvar kategori.

Kategoriar	Tal fastledd	Eining/kapasitet	Abonnentar vatn	Abonnentar avløp
Bustad	1	Per bueining	1.329	1.269
Fritidsbustad	1	Per bueining	394	409
Nærings- og kombinasjonseigedom Kategori 1	1	0-300 m ³	99	98
Kategori 2	3	300-1.000 m ³	61	63
Kategori 3	6	1.000-3.000 m ³	17	15
Kategori 4	12	3.000-6.000 m ³	8	6
Kategori 5	24	6.000-20.000 m ³	3	3
Kategori 6	50	20.000-50.000 m ³	7	4
Kategori 7	100	50.000-150.000 m ³	1	1

Tabell 3 - Oversikt over kategoriar, fastledd og abonnentar i kvar kategori.

3.3.1 Endring av tilordna kategori for abonnementsgebyr

Det er ikkje lagt opp til at tilordna kategori for den enkelte eigedom skal kunne endrast på basis av ein reduksjon i vassforbruket. Det er fleire årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knytt til den teoretiske leveringskapasiteten til kvar abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrivast lineært over 40 år slik at dei faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåverka av endringar i den enkelte abonnents varierende vassforbruk.
- Sidan kommunens kostnader innanfor vatn og avløp i sin heilskap skal dekkast av abonnentane medfører endringar av kategoritilhøyrse ein kostnadsforskyving frå ei gruppe abonnentar til ei anna.
- Dersom ein abonnent får høve til å «søke» om tilordning til ein anna kategori vil dette kunne få ein uheldig smitteeffekt som kan gje utfordringar i budsjettarbeidet.
- Stadig endring av kategoritilhøyrse for eit stort tal næringsabonnentar kan påføre kommunen kostnader med å oppdatere fakturasystemet.

Arbeidsgruppa anbefaler å revidere kategoritilhøyrse ved jamne mellomrom, f.eks. kvart femte år. Vi anbefaler da å sjå på forbruksdata frå år 2019 og frem til sist avlesne målarstand for den enkelte eigedom. Det høgste vassforbruket i perioden bør leggst til grunn for kategoritilhøyrse.

Samla inntekt frå abonnementsgebyr skal dekke kommunens kapitalkostnader, dvs. faste kostnader knytt til kommunen sin infrastruktur. Ein abonnent kan redusere årsgebyr for vatn og avløp ved å senke vassforbruket.

3.4 Variabelt gebyr

Regelverket gjev avgrensa moglegheiter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefalast å operere med same gebyr per m³ for alle abonnentgrupper.

Gebyret vert fastsett etter anten målt eller stipulert forbruk for bustadeigedomar, og som hovudregel etter målt forbruk for andre eigedomar. I ny forskrift vil det vera krav til vassmålar for følgjande eigedomar: næringsseigedom, kombinasjonseigedom, eigedom med symjebasseng og eigedom med naust som har innlagt vatn.

I forslag til ny forskrift skal stipulert forbruk for bustad- og fritidseigedom reknast ut frå eigedomens bruksareal etter NS-3940, i høve til eit høvetalet mellom bruksareal og vassvolum. Høvetalet kjem fram av gebyrregulativet.

Gebyr for mellombels tilknytning er innarbeidd i føresegna om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Kravet om vassmålar fråvikast dersom vassforbruket kan verte fastsett på andre måtar. I tilfelle der det ikkje er mogleg å installere vassmålar kan kommunen fastsetje eit stipulert forbruk.

3.4.1 Faktor for stipulert forbruk

Regelverket understrekar at det stipulerte forbruket skal i størst mogleg grad tilsvara reelt forbruk. Ifølgje interesseorganisasjonen Norsk Vann (2011) bør omrekningsfaktoren for stipulert årleg forbruk ligga mellom 1,1–1,3 m³ per m² bruksareal. I forslag til ny forskrift er det foreslått ein omrekningsfaktor på 1,20 m³ per m² bruksareal. Fordi ein fritidsbustad er mindre i bruk enn ein bustad er det foreslått ein omrekningsfaktor på 0,60 m³ per m² bruksareal for fritidsbustader. Forholdstalet blir fastsett i gebyrregulativet.

Dersom egedomen sine opplysningar i matrikkelen er mangelfulle, kan kommunen estimere arealet basert på gjennomsnittsoverslag basert på bygningstype. Abonnementen kan sjølv skaffe dokumentasjon på egedomen sitt gebyrpliktige areal.

3.5 Særskilt om vannmåler mv.

I forslag til ny forskrift ligg det til grunn at kommunen eig vassmålaren og at abonnenten sjølv skal betale ei årleg leige for kjøp og vedlikehald av vassmålaren. Kommunen avgjer kor mange vassmålaren den einkilde egedom skal ha, og dessutan type, storleik og plassering på vassmålaren. Dersom abonnenten unnlèt å foreta avlesing kan kommunen sjølv setje i verk avlesing utan ytterlegare varsel til abonnenten og krevje særskild betaling for å dekkje kommunens kostnader med dette. Satsen for betaling kjem fram av gebyrregulativet.

4 Gebyrsimulering

Den nye VA-forskrifta legg grunnlaget for eit nytt gebyrregulativ. Regulativet blir årleg vedtatt av kommunestyret. Simuleringa nedanfor viser ein samanlikning av VA-gebyra i 2021 ved gjeldande og ny VA-forskrift. Alle prisar inkluderer meirverdiavgift.

4.1 Abonnementsgebyr og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 4 og tabell 5 nedanfor viser abonnements- og forbruksgebyr for vatn og avløp i gjeldande og ny VA-forskrift. Bustad- og fritidseigedom utnyttar infrastrukturen likt å skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per bueining i ny forskrift.

Vatn 2021 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Fastgebyr bustad <190 m ²	kr	1.456	1.761
Fastgebyr bustad >190 m ²	kr	1.916	1.761
Forbruksgebyr	kr/m ³	13,51	12,70

Tabell 4 - Vatn - Forbruks- og abonnementsgebyr for gjeldande og ny VA-forskrift.

Avløp 2021 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Fastgebyr bustad <190 m ²	kr	1.706	1.959
Fastgebyr bustad >190 m ²	kr	2.241	1.959
Forbruksgebyr	kr/m ³	12,26	12,36

Tabell 5 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for gjeldande og ny VA-forskrift.

4.2 Årsgebyr bustad utan vassmålar

Ca. 97 prosent av de private vass- og avløpsabonnentar betalar i dag etter stipulert forbruk. Tabell 6 og tabell 7 viser vass- og avløpsgebyr etter ny og gjeldande VA-forskrift for bustadeigedomar med tre størrelser for stipulert forbruk; 140, 200, 250 m², og dessutan ein fritidsbustad på 90 m². Gjennomsnittleg bruksareal for ein einebustad er 217 m² i Stranda kommune. Gitt ein omrekningsfaktor på 1,20 m³ per m² bruksareal gir det et stipulert forbruk på 260 m³ i ny forskrift. I den gjeldande forskrifta blir ein tilsvarande einebustad stipulert til over 340 m³. Bustadeigedommar med stort bruksareal bør vurderer å installera vassmålar. Det er ikkje gitt at egedommar med stort bruksareal bruker mykje vatn.

Stipulert - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ²	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad	90	2.791	2.447
Tomannsbustad	140	4.745	3.895
Einebustad	200	6.543	4.809
Einebustad	250	6.543	5.571

Tabell 6 - Simulerte vassgebyr for ulike bustadeigedomar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ²	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad	90	2.918	2.626
Tomannsbustad	140	4.691	4.035
Einebustad	200	6.439	4.925
Einebustad	250	6.439	5.667

Tabell 7 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustadeigedomar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ²	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad	90	5.709	5.073
Tomannsbustad	140	9.436	7.930
Einebustad	200	12.982	9.734
Einebustad	250	12.982	11.238

Tabell 8 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vatn og avløp.

4.3 Årsgebyr bustad med vassmålar

Ca. 3 prosent av de private vann- og avløpsabonnentar betalar i dag etter målt forbruk. Tabell 9 og tabell 10 viser vass- og avløpsgebyr etter ny og gjeldande VA-forskrift for bustad- og fritidseigedomar med fire ulike størrelsar for målt forbruk; 35, 85, 120 og 150 m³.

Målt - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad - 90 m ²	25	1.794	2.079
Tomannsbustad - 140 m ²	100	2.807	3.031
Einebustad - 200 m ²	150	3.943	3.666
Einebustad - 250 m ²	200	4.618	4.301

Tabell 9 - Simulerte vassgebyr for ulike bustad- og fritidseigedomar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad - 90 m ²	25	2.013	2.268
Tomannsbustad - 140 m ²	100	2.932	3.195
Einebustad - 200 m ²	150	4.080	3.813
Einebustad - 250 m ²	200	4.693	4.431

Tabell 10 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustad- og fritidseigedomar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Fritidsbustad - 90 m ²	25	3 807	4.347
Tomannsbustad - 140 m ²	100	5 740	6.226
Einebustad - 200 m ²	150	8 023	7.479
Einebustad - 250 m ²	200	9 312	8.732

Tabell 11 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vatn og avløp.

4.4 Årsgebyr næring- og kombinasjonseigedom

Nærings- og kombinasjonseigedomar skal betale abonnementsgebyr etter vekta kategoriar, som igjen er basert på vassforsyningskapasitet. Tabell 12 og tabell 13 nedanfor viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift. Det er tatt utgangspunkt i seks tenkte abonnentar med målt forbruk.

Næring - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Varehandel	200	6.364	4.301
Tenesteytande næring	650	13.470	13.538
Camping	2 000	38.776	35.966
Hotell	4 500	72.551	78.282
Produksjonsbedrift	25 000	359.778	405.550
Stor produksjonsbedrift	120 000	1.672.635	1.700.100

Tabell 12 - Simulerte vassgebyr for ulike nærings- og kombinasjonseigedomar.

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Varehandel	200	6.733	4.431
Tenesteytande næring	650	13.455	13.911
Camping	2 000	38.269	36.474
Hotell	4 500	68.919	79.128
Produksjonsbedrift	25 000	332.256	406.950
Stor produksjonsbedrift	120 000	1.531.344	1.679.100

Tabell 13 - Simulerte avløpsgebyr for ulike nærings- og kombinasjonseigedomar.

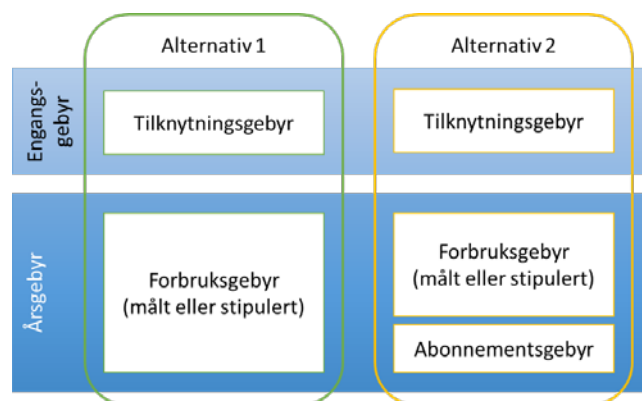
Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Varehandel	200	13.097	8.732
Tenesteytande næring	650	26.926	27.449
Camping	2 000	77.045	72.440
Hotell	4 500	141.470	157.410
Produksjonsbedrift	25 000	692.034	812.500
Stor produksjonsbedrift	120 000	3.203.979	3.379.200

Tabell 14 - Samlet årsgebyr nærings- og kombinasjonseigedomar for vatn og avløp med vassmålar.

5 Nærare om sentrale reglar

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, og tilhøyrande forskrift, seier at kommunane kan dekke inn inntil 100 prosent av sine kostnader med vatn og avløp gjennom gebyr. Vidare seier lova med tilhøyrande forskrift at gebyra skal bestå av eingongsgebyr for tilknytning og årlege gebyr. Ved berekning av sjølvkost bør dei til ei kvar tid gjeldande retningsliner for berekning av sjølvkost for kommunale betalingstenester leggst til grunn.

Dei årlege gebyra skal anten reknast ut på grunnlag av vassforbruk, eller ei todelt gebyrordning med ein fast og ein variabel del. Figur 1 skisserer dei to alternativa.

Figur 1 - Vass- og avløpsgebyr

5.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er eit eingongsgebyr. Det skal ikkje krevjast nytt gebyr ved ominnreiing eller bruksendring. Kommunen har høve til å krevje tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan då bestemme at tilleggsgebyret berre skal betalast når utvidinga utgjør eit visst minstareal.

5.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskrifta med kommentarar er det ikkje spesifisert kva for kostnader som skal dekkjast inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke ein samsvarande del av kommunen sine samla kostnader med vassforsyning og avløp. Gebyret skal reknast ut for den einskilde faste eigedom eller for den einskilde bueining på eigedomen.

5.1.2 Høve til å krevje inn gebyret

Plikt til å betale eingongsgebyr for tilknytning oppstår når det vert bygd på ein elles gebyrpliktig eigedom, eller når gebyrplikt for bygd eigedom finn stad etter *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg* § 3. Kommunen bestemmer når gebyra forfell til betaling. Det kan ikkje stillast krav om betaling av tilknytingsgebyr før utferding av byggetillating.

5.2 Årsgebyr

5.2.1 Berekningsmåte

Årsgebyr kan verte utrekna på to ulike måtar. Gebyret kan reknast ut på bakgrunn av målt eller stipulert vassforbruk, eller kommunen kan velje ei todelt gebyrordning der årsgebyret består av ein fast og ein variabel del. Det er ikkje tillate å fastsette minimumsgebyr. Dersom årsgebyret vert rekna ut frå stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mogleg grad svare til reelt forbruk.

I tilfelle der vassforbruket vert stipulert, skal for bustadeigedomar busetnaden sitt areal leggest til grunn, då dette er anteke å gje best uttrykk for vassforbruket over ein lengre periode.

Kommunen avgjer sjølv om tidlegare arealutrekningar skal nyttast, eller om det skal settast i verk ny utrekning. Kommunen må i den kommunale forskrifta gjere greie for dei utrekningssprinsippa som ligg til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan takast omsyn til busetnadens art og bruk, og dessutan eigedomen sin storleik og tilstand. Prinsipielt gjeld det at vassmengd inn = avløpsmengd ut.

Både kommunen og den einskilde gebyrpliktige kan krevje at årsforbruket vert fastsett ut frå målt forbruk. Den einskilde gebyrpliktige må sjølv koste på slik måling, og målinga må utførast med vassmålar etter kommunen si tilvising.

5.2.2 Eigedom som ikkje vert brukt som bustad (næring mv.)

For næringseigedom og andre eigedomar som ikkje vert brukt som bustad, er hovudregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, vert utrekna på grunnlag av målt vassforbruk. Er det ikkje installert vassmålar, kan det fastsettast særlege reglar eller verte inngått særlege avtalar om utrekning av gebyret.

Kommunen har avgrensa høve til å sette lågare gebyr for desse eigedomane enn det som ville følge av kommunen sin ordinære utrekningssmåte for bustadeigedomar. Det er ikkje høve til å fastsette ein rein kvantumsrabatt for storforbrukarar av vatn.

For bedrifter, gartneri, gardsbruk og anna verksemd der avløpsmengda avvik vesentleg frå vassforbruket, kan det verte inngått avtale basert på avvikande avløpsmengd.

Det kan gjerast frådrag for vatn som går inn i bedrifta sine produkt, eller av andre grunnar ikkje vert sleppt ut i avløpsnettet frå næringseigedomar og andre eigedomar nemnt ovanfor.

Det kan utrekna auka avløpsvassmengd i forhold til målt vassforbruk dersom overvatn vert ført til avløp. For eigedomar med installert sprinklaranlegg kan det gjerast særlege avtalar slik at kommunen sine kostnader blir dekte.

5.2.3 Fastsetjing av særlege reglar

Det kan fastsettast særlege reglar til dømes for busetnad som berre er i bruk delar av året, som har eit særleg stort areal i forhold til vassforbruk og avløpsmengd eller som har tomt som medfører stort vassforbruk. Andre kriterium, som til dømes gebyrpliktige sin privatøkonomi, tal personar eller tal våtrom i huset, kan ikkje leggest til grunn for gebyrutrekninga.

Føresegnene gjev høve til å fastsetje ulike utrekningssmåtar for eigedomar med ulik bruk. Dette inneber ikkje at sjølve prisen per m³ vatn/avløp kan settast forskjellig for dei ulike eigedomane.

5.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

Ein eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal vere stabil og ikkje avspegle variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikkje hindre den einskilde abonnent i å kunne påverke sitt eige gebyr gjennom å regulere vassforbruket. Ved ressursknappheit kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk åleine, det vil seie at gebyret berre er basert på ein forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanleg at den faste delen speglar dei faste kostnadane (typisk kapitalkostnader) knytt til tenesta. Samstundes vert det tilrådt at abonnementsgebyret ikkje overstig 50 prosent av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme sparing av vatn.

5.2.5 Ulike gebyrsatsar

Utgangspunktet er at dei same gebyrsatsane skal gjelde i heile kommunen. Følgjande unntak gjeld:

1. Tilknytingsgebyret kan differensierast avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidingskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planar godkjende av kommunen. Reglar om differensierte gebyrsatsar må fastsettast i kommunen si forskrift.
2. Det kan fastsettast ulike gebyrsatsar for tilknytning- og årsgebyr dersom eit vass- eller avløpsanlegg eller større eining av dette medfører vesentleg høgare eller lågare kostnader enn dei andre. Det kan berre fastsettast lågare gebyrsatsar dersom kostnadane med å forsyne forbrukarane med vatn i eit vassforsyningsområde er mindre kostbart enn i eit anna vassforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats vert meint kostnad per måleining for årsgebyr eller tilknytingsgebyr. *Forbrukerkjøpsloven* gjev likevel forbrukar moglegheit til å krevje eit passande prisavslag på levert vatn dersom vasskvaliteten er dårleg i periodar.
3. Det kan vidare verte fastsett ulike gebyrsatsar for tilknytings- og årsgebyr for ulike bustadkategoriar, der det er ulike kostnader forbunde med betening av ulike bustadkategoriar. Til dømes kan det fastsettast lågare gebyrsatsar for blokkleigheiter på bakgrunn av at kostnadane med leidningsnett er lågare per bueining for desse bustadkategoriane enn for meir spreidde bustadeiningar.
4. Det kan fastsettast høgare gebyrsats for avløpsvatn som er meir forureina enn vanleg kommunalt avløpsvatn, og som det kostar kommunen meir å behandle.

Avgrensingar nemnd ovanfor gjeld ikkje fordelinga av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

5.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikkje krevje tilleggsgjeld eller auke gebyrsatsen ved manglande etterleving av pålegg. Likevel kan kommunen krevje dekt faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglande etterleving av pålegg knytt til den einskilde eigedom.

Ved omlegging eller utbetring av avløpsleidningar kan kommunen krevje at eigar av tilknytt stikkleidning set i verk tilsvarande omlegging eller utbetring.

Unnlèt gebyrpliktig å etterkome pålegg om utbetring av lekkasjar som medfører forureining kan det fastsettast tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettast i høve til forureiningslova sin § 73. Kommunen har myndigheit til å vedta tvangsmulkt på dei områda der dei etter loven og forskrifter elles har forureiningsmyndigheit. Tvangsmulka skal ha ein storleik som gjer det ulønsamt å ikkje følgje kravet. Innkravd tvangsmulkt tilfell staten. Sjå § 9.9 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sein betaling eller tilbakebetaling av vass- og avløpsgebyr gjeld reglane i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarande. Forfalle krav på årsgebyr er sikra med pant i eigedommen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsetjing av vass- og avløpsgebyr er framleis gjeldande så langt dei ikkje er i strid med krava i kapittel 16 i *forureiningsforskriften* eller inntil kommunen bestemmer noko anna. Forskrifter med minimumsgebyr skulle vore endra før 1.1.2008.

6 Gjeldande lokal forskrift

Gjeldande forskrift i Stranda kommune heiter *Forskrift om vass- og avløpsgebyr* og er heimla i *lov av 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter*. Forskrifta blei vedteke av Stranda kommunestyre 12. oktober 2005.

6.1 Tilknytingsgebyr

Eingongsgebyret blir betalt for eigedom der det står bygg, eller ved førstegongs oppføring av bygg på eigedom, som blir tilknytt offentleg vass- og/eller avløpsnett. Eingongsgebyret blir fastsett ved å multiplisere bruksareal til bygget med einingspris i kr/m² og skal betalast ved førstegongs tilknytning. Tilknytingsgebyret kan sjåast i tabell 15 under.

Tilknytingsgebyr 2021	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Eingongsgebyr for tilknytning	kr/m ²	91,01	75,38
Eingongsgebyr for tilknytning - Bustad 100 m ²	kr/eigedom	9.101	7.538
Eingongsgebyr for tilknytning - Bustad 200 m ²	kr/eigedom	18.202	15.076

Tabell 15 - Tilknytingsgebyr 2021

6.2 Årsgebyr

Etter gjeldande forskrift betalar vass- og avløpsabonnentane i Stranda kommune eit todelt årsgebyr. Dette inneber at abonnentane vert belasta eit abonnementsgebyr per eigedom, og dessutan eit variabelt ledd som er fastsett på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Tabell 16 nedanfor viser forbruks- og abonnementsgebyra i Stranda kommune for 2021.

Forbruks- og abonnementsgebyr	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Fastgebyr bustad < 190 m ²	kr/eigedom	1.456	1.706
Fastgebyr bustad > 190 m ²	kr/eigedom	1.916	2.241
Fastegbyr næring forbruk > 350 m ³	kr/eigedom	3.662	4.281
Fastegbyr næring forbruk > 350 m ³ < 1.000 m ³	kr/eigedom	4.689	5.486
Fastegbyr næring forbruk > 1.000 m ³ < 5.000 m ³	kr/eigedom	11.756	13.749
Fastegbyr næring forbruk > 5.000 m ³ < 30.000 m ³	kr/eigedom	22.028	25.756
Fastegbyr næring forbruk > 30.000 m ³	kr/eigedom	51.435	60.144
Forbruksgebyr	kr/m ³	13,51	12,26

Tabell 16 - Forbruks- og abonnementsgebyr 2021

Tabell 17 under viser korleis ulike abonnementskategoriar blir stipulerte i den gjeldande forskrifta.

Stipulert forbruk	m ³ vatn	m ³ avløp
Fritidsbustad	99	104
Bustad under 190 m ²	243	273
Bustad over 190 m ²	342	381

Tabell 17 - Stipulert forbruk

Tabell 18 under viser døme på årsgebyr for målt og stipulert forbruk.

Årsgebyr 2021	m ³ vatn/avløp	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Stipulert forbruk - Fritidsbustad 90 m ²	99/104	2.791	2.985
Stipulert forbruk - Einebustad 150 m ²	243/273	4.745	5.056
Stipulert forbruk - Einebustad 220 m ²	342/381	6.543	6.914
Målt forbruk - Fritidsbustad	25	1.794	2.013
Målt forbruk - Einebustad	100	2.807	2.932
Målt forbruk - Einebustad	150	3.483	3.545

Tabell 18 - Årsgebyr 2021

7 Arbeidsgruppa

Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp er utarbeidd av teknisk eining i Stranda kommune. EnviDan AS har vore sparringspartnarar.

Målsetjinga med arbeidet har vore å lage ei forskrift som er rettferdig, tydeleg og fleksibel. Rettferdig: Gebyra skal spegle dei ulike brukargruppene sitt kostnadsnivå på best mogleg måte. Tydeleg: Forskrifta skal vere lett å lese og handheve med klart og forståeleg språk utan uklare, eller vanskelege, formuleringar. Fleksibel: Forskrifta viser til årlege kommunestyrevedtak for gebyra sin storleik.

Teknisk eining, Stranda kommune.